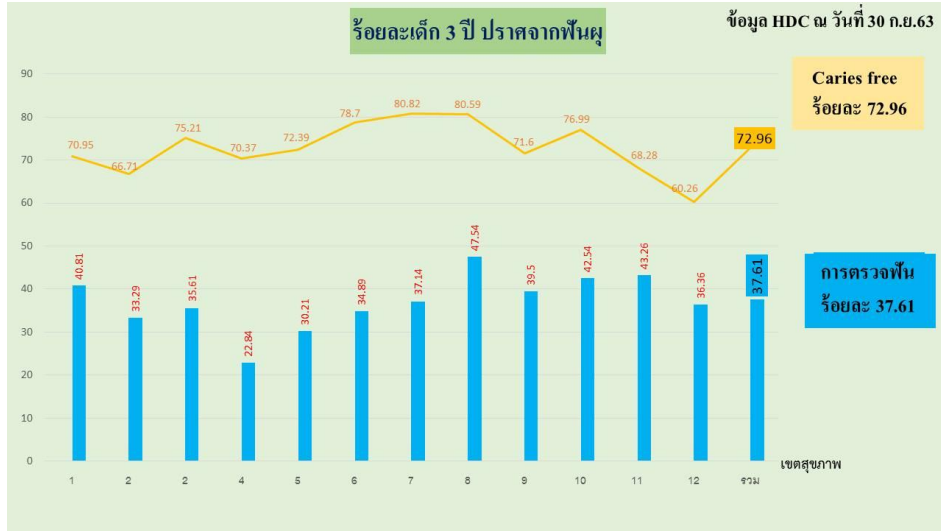

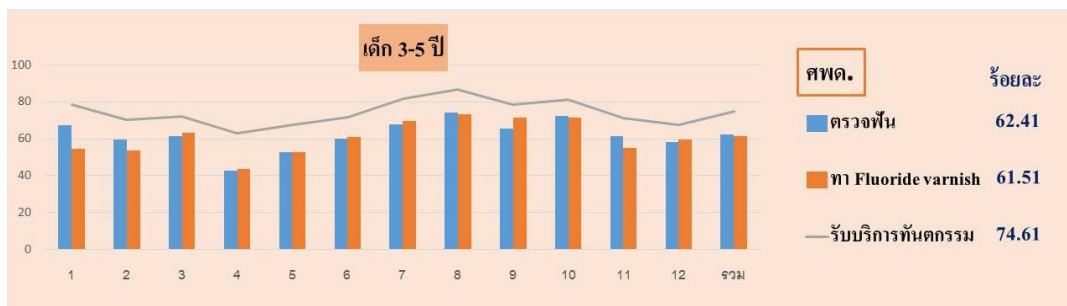
สถานการณ์และกิจกรรมทันตสุขภาพเด็กปฐมวัย (๔D D-Dental) ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๑. ข้อมูลแสดงสถานการณ์ร้อยละเด็กอายุ ๓ ปี ได้รับการตรวจฟัน และปราศจากฟันผุ (caries free)

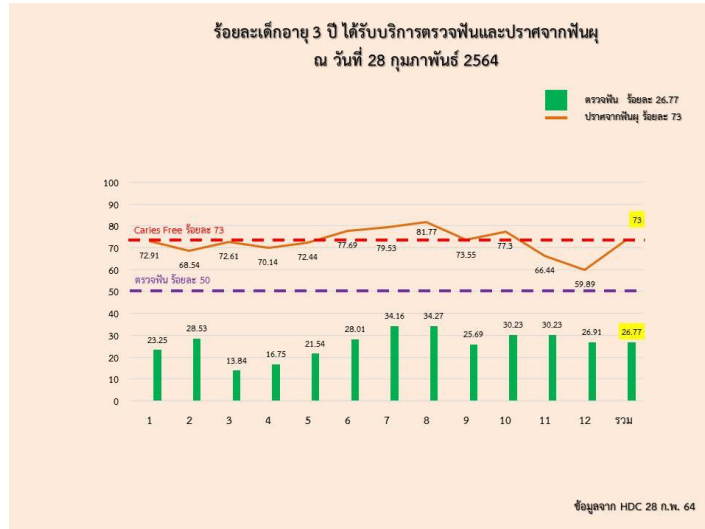
แผนภูมิที่ ๑ ข้อมูลแสดงสถานการณ์ร้อยละเด็กอายุ ๓ ปี ได้รับการตรวจฟัน และปราศจากฟันผุ (caries free) ปีงบประมาณ ๒๕๖๓

ข้อมูลสถานการณ์จาก HDC ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ กลุ่มเด็กอายุ ๓ ปี ได้รับการตรวจฟัน ร้อยละ ๓๗.๖๑ โดยเขตสุขภาพที่ ๔ เด็กได้รับการตรวจฟันอยู่ในระดับต่ำสุดเพียงร้อยละ ๒๒.๘๔ และในเขตสุขภาพที่ ๘ เด็กได้รับการตรวจฟันสูงสุดร้อยละ ๔๗.๕๔ ภาพรวมระดับประเทศ พบว่าร้อยละปราศจากฟันผุ ในเด็ก ๓ ปี เท่ากับ ๗๒.๙๖ เมื่อดูตามรายเขตสุขภาพพบว่าในเขต ๑๒ มีอัตราของเด็กที่ปราศจากฟันผุ น้อยที่สุด คือร้อยละ ๖๐.๒๖ และเขตสุขภาพที่ ๗ และ ๘ เด็ก ๓ ปีปราศจากฟันผุสูงร้อยละ ๘๐ ขึ้นไป (ดังแผนภูมิที่ ๑) ในส่วนของการได้รับบริการทันตกรรมของเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๓ พบว่า เด็กอายุ ๓-๕ ปี ได้รับบริการร้อยละ ๗๔.๖๑ (ดังแผนภูมิที่ ๒)

แผนภูมิที่ ๒ การรับบริการทันตกรรมของเด็กอายุ ๓-๕ ปี รอบ ๕ เดือนแรก ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ ที่ผ่านมา เนื่องด้วยภายใต้สถานการณ์โรค COVID-๑๙ ที่เกิดขึ้น ส่งผลให้บริการทันตกรรมต่างๆ ไม่สามารถดำเนินการได้ตามปกติ กระทั่งต่อการให้บริการในกลุ่ม สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (สพด.) มีการงด หรือ จำกัดบริการทันตกรรม ตามบริบทของแต่ละพื้นที่ และผลกระทบนี้ขยายต่อเนื่องถึงต้นปีงบประมาณ ๒๕๖๔ นี้ด้วย โดยผ่านไปถึงประมาณ ๕ เดือน เด็ก ๓ ปีได้รับการตรวจฟันเพียงร้อยละ ๒๖.๗๗ (ตั้งแผนภูมิตี่ ๓) และเด็กอายุ ๓-๕ ปี ได้รับการบริการร้อยละ ๓๕.๐๕ (ตั้งแผนภูมิตี่ ๔)

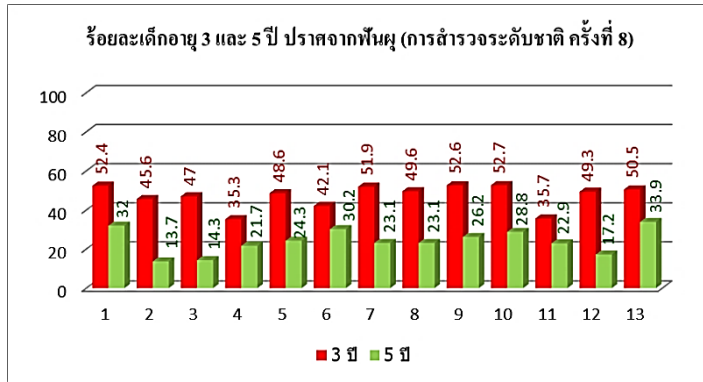

แผนภูมิตี่ ๓ ข้อมูลแสดงสถานการณ์ร้อยละเด็กอายุ ๓ ปี ได้รับการตรวจฟัน และปราศจากฟันผุ (caries free) รอบ ๕ เดือนแรก ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

แผนภูมิตี่ ๔ การรับบริการทันตกรรมของเด็กอายุ ๓-๕ ปี รอบ ๕ เดือนแรก ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

ข้อมูลจากการสำรวจสุขภาพช่องปากระดับประเทศครั้งที่ ๘ ปี ๒๕๖๐ พบว่า เด็กอายุ ๓ ปี ๕ ปี ปราศจากฟันผุร้อยละ ๔๗.๑ และ ๒๔.๔ ตามลำดับ โดยเขตสุขภาพที่ ๔ และ ๑๑ เด็กอายุ ๓ ปีปราศจากฟันผุ มีจำนวนน้อย และในเด็ก ๕ ปี ในเขตสุขภาพที่ ๒,๓ และ ๑๒ ปราศจากฟันผุน้อยกว่าร้อยละ ๒๐ (ตั้งแผนภูมิตี่ ๕)

แผนภูมิที่ ๕ ร้อยละเด็กอายุ 3 และ 5 ปี ปราศจากฟันผุ (การสำรวจระดับชาติ ครั้งที่ ๘)

๒. ข้อมูลกิจกรรมทันตสุขภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๒.๑ ประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดประชุมวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๐๘.๓๐-๑๖.๓๐ น. ณ ประชุมสมบูรณวัชรโรทัย อาคาร ๑ ชั้น ๒ กรมอนามัย ผู้เข้าร่วมประชุม ประกอบด้วย คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน ๑๑ คน

วัตถุประสงค์ของการประชุม

คณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมีบทบาทหน้าที่ในการจัดทำแผนงาน/แนวทางการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยและพัฒนาข้อมูลเชิงวิชาการเพื่อสนับสนุนการดำเนินงาน รวมทั้งประสานงานและบูรณาการเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญจากการประชุม

การประชุมครั้งนี้ได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพช่องปากในคลินิก WCC และเด็กปฐมวัยในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ภาพรวมระดับจังหวัด โดย ทพญ.ฐิติพร บุณนาค จาก สสจ.ปทุมธานี

คณะทำงานได้ร่วมกันวิเคราะห์และวิพากษ์ข้อมูลผลการประเมินตนเองในมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติเฉพาะตัวบ่งชี้ด้านทันตสุขภาพ และแนวทางขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผ่านแผนงานขับเคลื่อนสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ๔D (Development-Diet-Dental-Diseases) ซึ่งหนึ่งในแนวทางที่สำคัญที่สำนักทันตสาธารณสุข จะร่วมขับเคลื่อนคือ D-Dental สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผ่าน ๓ กิจกรรมหลัก กิจกรรมแปรงฟัน การตรวจฟัน และการรับประทานอาหารที่เหมาะสมให้เกิดขึ้นในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

๒.๒ กิจกรรมรณรงค์ “ขยับแปรง ๒ นาที” ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของกิจกรรม

สำนักทันตสาธารณสุข โดยกลุ่มพัฒนาทันตสุขภาพเด็กปฐมวัยและวัยเรียน จัดกิจกรรมรณรงค์ “ขยับแปรง ๒ นาที “ ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เวลา ๐๘.๓๐ -๑๐.๐๐ น. ห้องประชุมกำธร อาคาร ๒ ชั้น ๑ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างกระแสการจัดกิจกรรมแปรงฟันในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย และสร้างสุขนิสัยให้กับเด็กในการแปรงฟัน ๒ นาทีด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์

สาระสำคัญจากกิจกรรมรณรงค์

จากการจัดกิจกรรมรณรงค์ “ขยับแปรง ๒ นาที “ ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย นั้น เป้าหมายหลักคือเด็กปฐมวัยมีสุขภาพช่องปากดี ปราศจากฟันผุ โดยกำหนดให้เด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกคนต้องแปรงฟันหลังอาหารกลางวันทุกวันด้วยยาสีฟันผสมฟลูออไรด์ ได้รับการตรวจสุขภาพช่องปากและฟันทุกวัน และรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพช่องปากและร่างกาย

๒.๓ ประชุมพัฒนาแนวทางดำเนินงานกิจกรรมทันตสุขภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน

วัตถุประสงค์ของการประชุม

เพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินกิจกรรมทันตสุขภาพ สร้างภาคีเครือข่ายในการขับเคลื่อนงานและพัฒนาแนวทางการดำเนินทันตสุขภาพในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชนต่อไป

สาระสำคัญจากการประชุม

- ได้รับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ดำเนินกิจการ สพต.เอกชน ดังนี้
- ต้องการสนับสนุนองค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพช่องปากและฟัน และสื่อความรู้ออนไลน์เพิ่มมากขึ้น
 - มาตรการด้านทันตสุขภาพสามารถดำเนินการได้ แต่ต้องเน้นเรื่อง การจัดการให้มีคุณภาพมากขึ้น
 - ผลลัพธ์ความสำเร็จด้านสุขภาพของเด็กปฐมวัยปราศจากฟันผุนั้นค่อนข้างยาก แต่สามารถพัฒนากิจกรรมและกระบวนการต่างๆ รวมทั้งสร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองให้เกิดขึ้นได้จริง

๒.๔ ประชุมคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกและตัดสินผลงานกิจกรรม “ขยับแปรง ๒ นาที” ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

- กลุ่มเป้าหมาย :** ทันตบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องจากส่วนกลาง จำนวน ๑๐ คน
- เป้าหมาย :** เพื่อคัดเลือกและตัดสินกิจกรรมรณรงค์สร้างกระแสกิจกรรม “ขยับแปรง ๒ นาที” ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย
- ระยะเวลา :** เดือนเมษายน ๒๕๖๔

๒.๕ ประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน

- กลุ่มเป้าหมาย :** ครู/ผู้ดูแลเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน จำนวน ๔๐ คน
- เป้าหมาย :** เพื่อพัฒนากิจกรรมส่งเสริมสุขภาพช่องปากในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยเอกชน
- ระยะเวลา :** เดือนพฤษภาคม ๒๕๖๔

๒.๖ ประชุมติดตามการขับเคลื่อนการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมาย : ทันตบุคลากรและผู้เกี่ยวข้อง จำนวน ๑๕ คน
เป้าหมาย : เพื่อติดตามการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในสถานพัฒนา
เด็กปฐมวัย
ระยะเวลา : เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔

๒.๗ ติดตามการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์
และเด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมาย : พื้นที่ ๒ จังหวัด
เป้าหมาย : ติดตามการดำเนินงานสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในช่องปากในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์
และเด็กปฐมวัย
ระยะเวลา : เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๔